

‘ಯಾಕೆ ವಾಣಿ, ಎಂಥಾ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿದೆ? ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಡಿ ಪಾಡಿ ಬೆಳೆದ ನಮ್ಮನ್ನ ಆ ದೇವರು ಕೂಡ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಾ? ಅಮ್ಮಾ ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ? ಏನಾಗಿ ಹೋಯಿತು ನಮ್ಮ ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಿಗೆ?’ ಅಪರಾಧಿಯಂತೆ ಕೈಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆ ವಹಿಸಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಠ! ಮಾಡಿದ್ದಳು?

■ ಇಂದ್ರಾಣಿ ವಿಠಲ

ರಂಗರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಹಬ್ಬ ಸಮೀಪಿಸಿತೆಂದರೆ ಸಡಗರವೋ ಸಡಗರ. ಅವರ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಬಟ್ಟೆ ತಂದು ರೇಷ್ಮೆ ಲಂಗ ಹೊಲಿಸುವುದು, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸರಿಯಾದ, ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕನಾದ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ತಾವೇ ಆಕೆಯ ರವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಲಿದು ಕೊಡುವ ಪರಿಪಾಠ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಉಂಡೆಗಳು, ವಿಧವಿಧವಾದ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮುಂಚೆಯೇ ಮಾಡಿ ಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೂಳು ಹೊಡೆಸಿ, ಹೊಸ ಬಣ್ಣ, ಸುಣ್ಣ, ಕಾರಣಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವುದು ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೂ, ತಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆನಿಂದ ಕಿರಿಮಗಳು ವಾಣಿ ಒಂದೇ ಸಮನೇ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಹಿರಿಯವಳಾದ ವೀಣಾ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ, ‘ವೀಣಾ ಪ್ಲೀಸ್ ಕಣ್ ಒಂದೈದು ನಿಮಿಷ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಬಿಡೋಣ ಬಾರೆ.. ಅಕ್ಕಾ.. ಪ್ಲೀಸ್..ಬಾರೆ...’ ಮತ್ತೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾಳೆ.

‘ವಾಣಿ ಪ್ಲೀಸ್ ಒಂದೇ ಸಮನೇ ತಲೆ ತಿನ್ನಬೇಡ್ಲೆ, ಮುಂದಿನ ವಾರ ಟೆಸ್ತ್ ಇದೆ. ಓದಿಕೊಳ್ಳಾ ಇದೀನಿ. ಆಮೇಲೆ ಮಿಡ್ ಟರ್ಮ್ ಪರೀಕ್ಷೆ.. ಎಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದ್ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೇ ಕಾಟ ಕೊಟ್ಟೆ ನಾ ಹೇಗೆ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ?’

‘ಅದಲ್ಲೆ ಅಕ್ಕಾ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಮುಂಚೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡದಿದ್ದೆ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಲಾ ಅಂತ ಅವತ್ತೆ ಆ ಟೈಲರ್ ಹಾಕಿದ್ದಲ್ಲಾ..’ ಒಳಗಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರ ಜಗಳ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾ ಇದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ‘ನೀನೇನು ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವೇನು ವಾಣಿ? ಏನೋ ಕಡೆ ಮಗು ಅಂತ ನಿನ್ನ ಅವಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಮುದ್ದು ಮಾಡಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಅದಷ್ಟೇ ಅತ್ತಿಯಾ? ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಈಚೆ ಬಂದು ವೀಣಾ ಹೋಗ್ಲಿ ನೀನೇ ಸೋತು ಬಿಡೆ, ನೀನು ಹೀಗೆ ಹಠ ಮಾಡ್ತಾ ಕೂತರೆ ಹೇಗೆ? ಒಂದೈದು ನಿಮಿಷ ಅವಳನ್ನ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವಳದ್ದು ಹಾಗೆ ನಿಂದೂ ಅಳತೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದು ಬಿಡು. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಓದುಕೊಂಡು.’

‘ಏನಮ್ಮ ಇವಳ ಸಮಸ್ಯೆ ನೀನೂ ಕುಣಿತೀಯೆ? ನಾನೇನು ಸಮ್ಮ ಚುಕ್ಕೆ ಆಟ ಆಡ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆತಾ ಇದೀನಾ? ಇವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ. ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡವಳು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ವೀಣಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ವರ್ತನೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಂಗೊತ್ತಿದೆಯಮ್ಮಾ ಆದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಥ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮಾ ಮೊನ್ನೆ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ನೀನು ಕೂಡ ನನ್ನ ಬೇರುವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀಯಾ. ನಂಗಾರ್ಲೆ ಏನೂ ಓದಿಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಇರಲಾ? ಏನೋ ಇವಳು ಒಬ್ಬ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನ್ನೋ ಥರ ಆಡ್ತಾಳೆ, ಟೈಲರ್ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾನೂ ಕೂಡ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.’

ಅಳುವಿನ ಮಧ್ಯೆಯು ವಾಣಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ; ‘ರೆಡಿಮೇಡ್ ಬಟ್ಟೆಗಳು,

ಫ್ಯಾಷನ್ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರಕ್ಕೂ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಗೂ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ರಂಗ ರಾಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ಲಂಗದ ನೆರಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ, ತಿಲಕ ಇಟ್ಟು ಗೆಜ್ಜೆ ಬಳೆಗಳ, ಸದ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಓಡಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಹಬ್ಬದ ದಿನದಂತೆ ಇರುತ್ತೆ ಅನ್ನುವರು. ವೀಣಾ ಒಂದು ಸಲ ಅಪ್ಪನ ಜೊತೆ ವಾದಕ್ಕಿಳಿದು ಬೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ನಾನು ಪೇಟೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಜೀನ್ಸ್, ಟೀ ಶರ್ಟ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೀನಿ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಗೋಳು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಪ್ಪ. ನಾನು ಇನ್ನೇಲೆ ಲಂಗ ರವಿಕೆ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಮುಟ್ಟಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಸೀರೆ ಉಡುವುದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ’.

ರಂಗರಾಯರು ಸಿಡಿದು ಬಿದ್ದರು. ‘ಯಾವ ನನ್ನಗ ನಿಂಗೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಲಂಗ ರವಿಕೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಳ್ಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತ. ಮಹಾ ಪೇಟೆ ಕಂಡವಳು ನೀನು, ಜೀನ್ಸ್ ಟೀ ಶರ್ಟ್ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತು ಬಿಟ್ಟೆ ಊರು ತುಂಬಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಿರುಗಾಡದ ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ಬಿಡ್ಲೆವೆ ಪುಂಡು ಪೋಕರಿ ಹುಡುಗರು ಗೊತ್ತಾ? ಏನೋ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದು ಓದು ಬರಹ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಒಂದೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಕುಟುಂಬದ ಗಂಡುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಮದುವೆನಾದ್ದು ಮಾಡ್ಬಿ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಲ ತುಂಬ ಕೆಟ್ಟೋಗಿದೆ ಕಣಮ್ಮ’.

ವೀಣಾ ನಕ್ಕು ಬಿಡ್ತಾಳೆ. ‘ಸಾಕು ಅಪ್ಪಾ, ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಜೀವನ ದರ್ಶನ ಮಾಡ್ಬಿಬಿಟ್ಟೆ. ಈಗೇನು ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಅಷ್ಟೇ ತಾನೆ? ಹೋದ ಸಲ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಾಗ್ವಾದ ಇದು.

ಪಿಂಟೋ ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಇನ್ನೂ ದೂರವಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಯುವಕ. ಲೇಡೀಸ್ ಟೈಲರ್ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಮಾತುಕತೆ ನಡವಳಿಕೆ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಯಾರು ಬೆಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವಂತಿಲ್ಲದೆ ಮರ್ಯಾದೆ ರಾಮಣ್ಣ ಎಂದೇ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿದು ದುಡಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತಗ್ಗಿಸಿದ ತಲೆ ಎತ್ತದೆ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನಿರುವ ಪಾಪದ ಹುಡುಗ. ಆ ಊರಿನಿಂದ ದುಬೈಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬರುವ ಏಜೆಂಟರು, ಸಿನಿಮಾಗೆ ಕಾಸ್ಟೂಮ್ಸ್ ಮಾಡ್ಬಿಯಾ? ಅಂತ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಜನರು, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆತನದು ಒಂದೇ ಉತ್ತರ. ‘ಹುಟ್ಟೂರಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿ ಅತಂತ್ರವಾಗಿದೆ ಇಷ್ಟೇ ಬದುಕಿದ್ದೆ ಸಾಕು ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವ ಹೆಂಗಸರು ಅಳತೆಗಾಗಿ ಹಳೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಸರಿ ಹೋಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೈ ಅಳತೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತೆ’ ಅಂತ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ವಿಧವೆ ರಾಧಾಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಧಾ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಪಿಂಟೋ ಕರೆದಾಗಷ್ಟೇ ಬಂದು ಅಳತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಿಂಟೋಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.. ಅವನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ ದಿನ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ತಂಟೆ ತಕರಾರು ಅವನಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಯತ್ತಿನ ಮನುಷ್ಯ. ಹಾಗೆ ಬೇರೆಯರಿಂದ ಕೂಡ ಅವನಿಗಾವ ಕಿರಿಕಿರಿ, ತಗಾದೆ